

Histo-visie

Jan Werner Ridderikhoff

Bronnen:

F.W. Schmidt, 'Hasselt' in: *OHB* 1984 (Zwolle) 197 — 209.

J. Rosendaal, *De Nederlandse Revolutie* (Nijmegen 2005).

J. Rosendaal, *Bata-ven!* (Nijmegen 2003).

J.W. Ridderinkhoff, *Genealogie Ridderikhoff* (Amersfoort z.j.).

F. Schmidt, *Te late genodigt of in 't geheel vergeten* (Kampen 2001) 169-196.

F.W. Schmidt, 'Een patriottisch gezin', in: *Histovisie* 18.4

(Dronten 2018).

Al eerder schonken we aandacht aan deze jongeling. Hij werd in 1758 geboren. Zijn vader was Hendrik Ridderikhoff sr. en zijn broer Hendrik was één van de 26 inwoners van Hasselt die op 7 augustus 1787 de magistraat verzocht hadden om een Vaderlandsch Exercitie Genootschap te mogen oprichten. Hij verklaarde later dat hij getekend had omdat het zo onrustig en onveilig in de stad was geworden en dat hij op straat werd nageropen.

Merkwaardig genoeg staat op die lijst niet de naam van zijn broer Jan Werner vermeld. Hij blijkt over nogal losse handjes beschikt te hebben, want in 1777 zou hij de in de Nieuwstraat wonende joodse Salomon Abrahams een slag in zijn gezicht hebben gegeven.

Op oproepen van het gerecht reageerde hij niet. De roeden en—

Deductie opgesteld door de orangistische stadssecretaris Exalto d'Almaras en gedrukt door de latere patriot Hondekoeter [een van de 26 ondertekenaars]

bierdragers werden gestuurd om hem van huis te halen, maar de vogel was gevlogen. Mogelijk dat hij toen al naar Amsterdam is gevlucht. Daar zien we hem tien jaar — op 24 september 1787 — terug. Hij

is dan als schipper in dienst op het jacht van de waterschout Pelt. Tot zijn taak behoort onder andere het voorkomen van smokkel. Waarschijnlijk werden bij een visitatie twee Hasselter schippers Hermannus Santfoort en Lucas van Ding-

stee aangehouden. Mogelijk dat politieke motieven bij Jan Werner een rol hebben gespeeld toen bij de aanhouding Jan Werner compleet uit zijn dak ging en beide schippers ruw aanpakte en hen mishandelde.

Anders dan de stad Hasselt, die toen al 'bevrijd' was, hield het verzet in Amsterdam tegen de Pruisen nog stand. Tevergeefs verwachtte men hier hulp van de Fransen, maar deze bleef uit. Men had van Franse zijde geen behoefte aan een conflict met de Pruisen.

De Hasselter stadsbestuurders vroegen Amsterdam hem aan de stad uit te leveren. Te meer daar er ook nog een oudere rekening open stond.

Toen Amsterdam zich in oktober 1787 uiteindelijk overgaf, vluchtte Jan Werner naar Frankrijk. Hij zal daar een dubbele reden voor hebben gehad. In de eerste plaats zou hij er niets voor hebben gevoeld om aan Hasselt te worden uitgeleverd, maar daarnaast is hij zeer waarschijnlijk een vurige patriot geweest. Mogelijk vuriger dan zijn broer. Het leek hem daarom beter de Republiek te verlaten.

Op 13 februari 1788 vroeg hij ondersteuning aan in St. Omaars. Hij ontvangt toen een uitkering van 9 livres per week. Na juni 1789 werd dit teruggebracht tot 27 livres per maand. De bedragen kwamen uit de Franse staatskas. Deze stond al zwaar onder druk vandaar deze reductie.

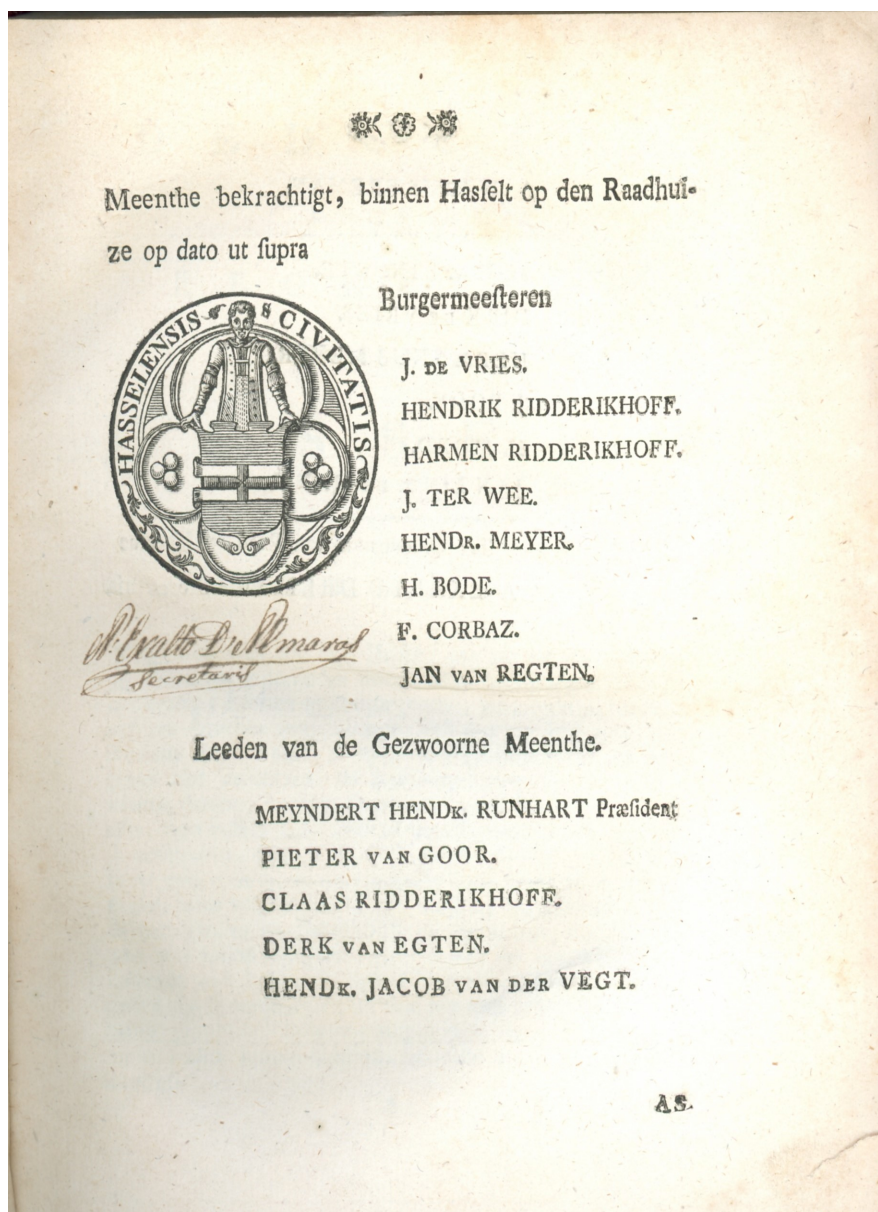
In juni van dat jaar kreeg hij ook een toeslag van 50 livres voor een zwangere vrouw.

In 1795 duikt hij weer op in Hasselt. Hij woont dan met zijn vrouw en zijn ongeveer vijf jaar oude dochter Maria naast zijn vader op de Brouwersgracht. Hij verklaart dan dat hij als sergeant geblesseerd is geraakt. Waarschijnlijk heeft hij

in Franse dienst deze verwonding opgelopen.

Dat duidt erop dat hij vrijwillig in

ment op maakt, vermaakt hij het achtste deel van zijn bezittingen aan Maria, dochter van

Stadsbestuur in 1786. De Ridderikhoffs waren goed vertegenwoordigd. Hendrik was de vader van Jan Werner.

in Franse dienst is getreden en aan de 'bevrijding' van de Republiek heeft bijgedragen. Bij die strijd moet hij gewond zijn geraakt, want bij de volkstelling van oktober 1795 staat bij hem vermeld 'Geblesseerd Bataaf in Franse dienst geweest'. Hij leeft dan van een jaarlijks pensioen van 208 gulden.

Hij moet voor 1799 overleden zijn, want wanneer zijn vader in september van dat jaar zijn testa-

wijlen Jan Werner Ridderinkhoff.

Zijn overlijdensdatum moet dus liggen tussen oktober 1795 en september 1799. In het overlijdensregister van Hasselt komt hij niet voor. Mogelijk heeft hij Hasselt verlaten en is hij elders gaan wonen.